

ئەو كورته چيروكهى گوڤارو رۆژنامهكان لىي دهرسن خه ويكى رووت و قووت

جەزا چنگيانى

لهوه دهچى قىبله مان يهك بيټ. بويه هر كه زانيت قىبله م خو شه ويستيه نامه و
وي نه يهكت بو ناردم.

تا بتبينم و بتناسم، يان بهزى ئەو نيگانهت كو بكمه مه وه كه له قوولايى چاوه
سه وزه كانه وه ده تكي ؟

پهلت بگرم وله دوزه خى ته نيايى قوتارتبكم ؟ هه ي ئافره ته ناسكه
غهمباركه غهمبار مه به، چاوه كانهت مه كه به مه كو ي به زه يى و چاوه گه ي
فرميسك. هه رتو ته نيا نيت له م جيهانه ئالوسكاوه نايه كسانه دا ملوينه ها مروڤه
ئهودالى خو شه ويستى و به زه يين و رۆژانه چهند جار ژانرۆح ده يانگرى و
سووى ده چي ته دلى پر چه زيانه وه.

لهو ساته وه ي و نه كه ت گه يشته لام گلينه كانم يه كه يه كه سنگ ومه م و دهم

وليو و لووت و چه ناگه و گه ردنت ده مژن. هه ناسه م بو نى قزى دريژت هه لده مژى. رهنگى مووه كانى سه رت كاله
وهك رهنگى لقى ئەو دره ختانه ي له زستانى سه ختى كا زاخستاندا له سالي كدا ده مانگ له سه رمايا هه لده له رزن و
به دريژا ي ئەو ده مانگه چاوه رپي تيشكى خو رن تا كه مي ك له قه دو بالايان بدا و چهند گه لايه ك ده ريكه ن و بو ماوه يه ك
رهنگى كاليان سه وز هه لگه رپى. ليوه كانهت وهك دوو بالى په پوله يه كى بال په مه ي سه ر گو لي ك كه دو اى مژيني
هه لاله كه ي و له ساته وه ختى فريندا بيت و بالكانى له يه ك نابى. ئاوا ليوه كانهت له يه ك ناون. هي نده به عه زه ته وه
سه ريانم كرد له به رچاوى چه زى مندا ليوه كانهت وورده وورده بزوان و باليان لى په يدا بوون و بوون به
په پوله يه كى بال په مه ي و هه لفرين وله و نه كه هاتنه ده رى. به ده ورما خو لانه وه پيش نه وه ي ماچمبكه ن ختوكه ي
لاممياندا، زور به نه سپاي باله په مه ييه كانى ليوت له سه رليوه قاوه ييه كانى من نيشتنه وه وورده وورده ليوه كانم
رهنگى ليوه كانى تو يان گرت. ته زوويه ك رايچله كانم. چاوه كانهت هه ريه كه يان مستى رهنگى سه وزى كالى تيپرژاوه،
ده بي رهنگى سه وزى كالى رهگى رپواسى ژير به فرته مه ن دريژه كه ي كا زاخستان بى و سه رشت له به ر خاترى
شو خي كه ت به شى چاوه كانى تو ي لي دزي بي ت. لهو ده مه يدا چاوه پروانى چركاندى پتكه ي كاميره ي فو تو گرافه كه
بوويت چه پكه پرسياره كانى چاوت به تيشكى فلاشه كه قه تيس بوون. وائيس تا پرسياره كانى چاوت ده توينه وه،
هاتنه زمان زمانى شاعيرانه ته نيا دلداره كان نه بي كه س لهو زمانه رۆحيه ناگات. چهند تكه يه ك تكانه سه ر
نيگاي چه زه كانمه وه. ئاى كه جوانه دلۆپ ... دلۆپ پرسيارى سه وزى چاوه كانهت له ته ك رۆحما عه شقه كه ن.

دلۆپه پرسيارى يه كه م : له م ژيانه گرژده دا ده گه مه كو ي ؟

دلۆپه پرسيارى دووم : تاكه ي ئەم سينه پر چه زه ي من هه واى ژوور يكى ته نيا هه لمژى ؟

دلۆپه پرسياره كانى سيه م : ئايا له پرسيارى چاوه كانم ده گه يت ؟ هه ناسه ي شه وه كانهت بى هه ناسه ي ناسكى
ئافره ت بوگه ن نيه ؟ ئايا پيخه فه كه ت بى باوه شى نه رمى ئافره ت زير نيه ؟ ئەى خه وه كانهت ئالوسكاون يان وهكى
تاله كانى سه رى من به سته ي جوانيان گرتوه ؟ بوچى مروڤه برسى بيت ؟ بوچى له ش و رۆحى من و ملوينه ها
ناسكه ئافره ت له مانگه شه وه ي به هاردا. له شه وى كرپوه ي زستاندا ته نيا بي ت ؟ ئا كه ناخوشه كاتي ك گفه گفى با

و کپیوه پرۆشەیی بەفر بەرپووی پەنجەرەیی ژوورە تەنیاپەیکەمدا دەدا. ئەو ساتانە منی دەروون تەزیوی زستانی تەنیاپی، چەند حەزم لە باوەشیکیی رۆمانسی گەرم و گۆرە، لە هەناسەیی دەنگیکیی گۆرە. پرسیارەکانم هێندە زۆرن خۆشم نازانم ژمارەیان. وەلی زۆرن، زۆرن زۆرن بەرھەمی ئەو تەمەنە زۆرە تەنیاپیە کە تیا جەراوم.

__ راستە دەلێن نووسەرەن لە زمانی چاوی و نیگای ئافرەتان دەگەن؟

کەواتە دەبێ بزانی بۆ وا نیگام لە چاوی ئەو کامیرەییە بریووە؟ ئا وەک پۆستبەری چەند نامە و نیگام بۆ بەری. بۆ کی؟ بۆ ئەو کەسەیی دەییەویتی بمبیینی. ئەو نووسەرە تەنیاکە دەنازابە نازاری ئەو چیڕۆکە گۆمۆلە بووانەیی ناخەم وەخوینەووە تا دەگەمە تەکت و لەگەڵ پۆحدا سەردەخەمە سەرسنگە توکاویەکەت. ئەوانەیی بۆت نەخویندراونەتەووە بۆت دەگێرمەووە. چ رێکەوتیکیی سەیرە دووتەنیا، دووشەیدای باوەش و جیگە و هەناسە و ئۆفی پۆحی گەرم. نیوانیان هەزارەها میل و پێریدیکیی باریکی نامە و وینەییەکە.

من لە وولاتیکیی سارد و سەری بالا تەزیوو، تۆ لە وولاتیکیی گەرم و گۆر، بەیەک دەگەین؟ کەیی؟ نازانین.

لە تەک ئەم پرسیارە ناسکانەدا وەنەوزمەدا تا خەوم لیکەوت، وینەکەت بە بێدەنگی لە نیوان پەنجەکانمدا ترازانە سەر سەرسینەکەم هاتیتە خەوم، خەویکی گەرم و گۆر و نەرم و نیوان و پروت، لە خەووەکەمدا زۆر شەرم بوویت، من لە سەر تەختی نوستەنەکەم وەک ئەو رۆژەیی لە خانووە قۆرە کورتەبنەکەیی مەلکەندی و لە لە شەیی دایە خۆنجە هاتمە دەری ئاوا پروت بووم. تۆ لە بەردەرگای ژووری نوستەنەکەمدا وەستا بوویت زۆر شەرمناوە چاوەسەوزەکانت داخستبوو و جار جار بە حەز و شەرمەووە لە لەشی پروتی منت دەپوانی. تاسەر ناوکت پروت بوو ملوانکە دەنگ ووردەکەیی ملت هەر لە ملدا بوو خاچە هەلئاسراوەکە کەوتبووە نیوان هەر دوو مەمکۆلەکانتەووە و لەتەک هەناسەتدا لە نیوانیاندا تلی دەدا. تۆ شەرمتدەکرد و من حەزمەدەکرد. یانی حەزم حەزیدەکرد بێی بەو خاچە و کەمیک نیوان مەمکەکانت بلیسیتەووە، چاوەکانم زۆر عاشقن. کچی گلارای حەزیان تیاپە ئۆقەرەیان نەگرت لە شەرمی تۆ شەرمیان نەکرد بە سەر سەنگ و مەمکتا شۆر بوونەووە، ئا گۆپکە پەمەییەکانی مەمکت تینویان بوو. تینوی تەپایی دەمی منیان بوو. تیر گۆپکەکانتم بۆ مژیت و لە ناو دەمما وەکی خۆچە گەشانەووە و شیرینیەکی سەیریان دامیی نەک گۆپکەکان تا قۆلایی ناوکت ماچمکردی تۆ هەر شەرمتدەکرد شەرمیکیی حەزاوی بۆیە لە ژیر لیوی ماچەکاندا بزەت نەکرد، لە ئامیزی تۆپەلە هەلاویکی گەرم و چەپکە ئۆقیکدا توایتەووە، بەشەرمەووە لە سەر تەختی نوستەنەکەم و لە تەنیشتمەووە پالکەوتی. قژە دریزەکەت بەردابوووە. لەیەکنالاین، دەمت هانی و چاوت نوقاند، هەناسەییەک بەسبوو بوورایتەووە، هەلاویکی گەرم سەرتاپای لەشی هەردوو کمانی تەنی. هێندە تلت بە دەورمدا ماچتکردم و سەرت بادا قژە دریزەکەت لەگەردنم ئالا، سەرکەوتیتە سەرسنگم بەنیازی مژینی گۆی مەمک و بۆنی توووەکانی سەرسنگم تەکانیکت بەسەرتدا، قژە ئالۆسکاوەکەت گەروی گرتم، بیخی سەری تۆشی راجلەکان. ووشەییەک لەو مستە ووشە ئەلمانیاوەیی فیری ببویت (ئوونشۆلدگۆون) ت پیووتم ماچیکیی لیبووردنت کردوو سەرت خستە سەر سەنگم وەک بۆنی سەرسنگی نیڕینەییەکی پۆژەلاتی تاقیبکەیتەووە ئاگام لیبوو هەردوو سیەکانت لە بۆنی سەرسنگم پێرکت. چاوەکانت هەر نوقابوون زۆر بەحەزەووە لە یەک ئالابووین پۆحی هەردوو کمان ئارامی و پەحەتی دەویست حەزی تۆ وەک گەزۆی سەرگەلا بەسەر لەشی مندا باریبوو. حەزی منیش وەک لقی رێواسیکیی قەدقەییوی بالابەرزێ ژیر تاشەبەفری چۆن گەرەکی بیت توانای خۆی نیشانی خۆریدا ئاوا خۆی نیشانی لەشی گەزاوی تۆ دەدا. ئۆقەرەم نەما بەسەر سەنگ و مەمکتا دەستم کیشا بەدوای جوانیەکانی خۆر ناوکتا گەرام. ران، پوز، بەرمووسەلانیکی ناسک، تۆپەلە موویەکی ئالۆسکاوی بۆن خۆش خۆم خزانە پشتمەووە بە وردەماچ هەموو پشتم و لامتم کیلا لەجیی هەر وردە ماچی خۆنچەییەکی چاوی

سەوزى خنجیلانەدەرچوو. ناوشان و بېرپرەى پشت و تا گوومەزەکانى سمتت پارچەیهك گول بون، هەرۆك خووەى هەمیشەیم لە پشتەوه لە باوەشمگرتى دەم نابە لاملتەوه کپرکراگەى گۆیتەم مژى هەر بەهەناسەى گەرمى دەروونى من لە سەرتەختى نووستنەكە توائتەوه بویت بە پارچەیهك گەزۆى سیکس ئۆڤ لەو ئۆفانەى دەروون هەردووکمانى شیتکرد دەمویست گۆپکەى سمتەکانت بخەمە چالێ بەرموسەلەنم. لەپیشیشەوه پەنجەکانم لە تۆپەلە تووکه ئالۆسکاوهکەت بنالینم و بیخی تال بەتالیان ختوکه بەدەم تا گەرمى لەشت فیى سیکست پیدەگریت. ئەوشەوه تابەیانى لەگەل گلارایى حەزماندا تلماندا و تۆ هیشتا لە ئۆڤدا بویت من جەرگم سووتا، ئۆقرەم نەما لە خوار ناوکتەوه هیچم نەدى ئەزانى بۆ ؟ چونکە ئەو وینەى بۆت ناردبووم تا سەر ناوکتى تیدایە، بۆیه دەغیلتەم تا دەگیتە ئێرە وینەیهكى ترم بۆ بنێرە تا قولەپیى تیدا بیت با ئیتر شەوانە لە تەك نیوہى لە شى پروتدا نەنووم.

* ئوونشۆلڤدگۆون، ببوورە ئەلمانیا 1999